

כבוד זה לזה. וכיון שראה שהשכינה ממתנת עליהם וחולקים כבוד זה לזה ידע שהם בני אדם גדולים כצ"ל. (מת"כ ויפ"ת) וכן הוא בילקוט. משום דמסתמא בתרתי ידע דאתרווייהו קאמר וירא וירץ. חולקים כבוד אלו לאלו.

פי' שהרב בא באמצע וכדחגי' בפרק הסמונה ג' שהיו מהלכין בדרך הרב באמצע גדול בימינו וקמן בשמאלו וכן מצינו בשלושה מלאכי השרת שבאו אצל אברהם מיכאל באמצע ונבראל בימינו ורפאל בשמאלו. ועל זה אמר בסמוך לגדול שבהם אמר זה מיכאל. פ"ן. פירוש אהל. ואפשר שבפנים היה כתיב פילון ועל הגליון כתב אחד אהל והוא פירוש על תיבת פילון. ואח"כ הכניסו המדפיסים תיבת אהל בפנים המדרש. מפולש היה. משום דקשה ליה כתיב נצבים עליו וכתיב וירץ לקראתם ולכן אמר שהיה פילון מפולש וממילא מתחלה עברו בדרך שמצד פתח האהל האחד והיינו נצבים עליו כלו' בסמוך לא מן הצד. אך כאשר נתרחקו קצת משם בדרך הנוטה אל צד פתח האהל השני אז פנה אברהם מפתח אהל הראשון וירץ לקראתם מפתח האהל השני (נזה"ק). ר' יודן אמר כהדין בו.

שהיה פילון שלו כהדין דרומילוס הוא פונדק גדול שיש לו ר' פתחים (שערים) לכל צד להיות ביתו פתוח לרווחה לכל אורח עובר לכל צד ופינה (נזה"ק). אם אני רואה אותן בו. כלומר שינומו מדרך הכבושה לרכים אל פני השדה להתקרב אל האהל אני יודע שכוונתם לבא אצלי. וראוי לי לרוץ לקראתם לחלוק להם כבוד. אבל אילו לא היה אין נכון לעשות כן כי אפשר שהם נחוצים לדרכם. ועל זה אמר וירא וירץ וכיון שראה אותם שהפליגו דרכם בו מיד וירץ לקראתם כי אע"פ שכבר הרגיש בהם שרצונם להתארח אצלו. מ"מ אפשר שעדיין מתביישין ליכנס שלא ברשות (נזה"ק). י זה מיכאל. שהכיר בו שהוא הגדול בהיותו באמצע וכדלעיל. ומיכאל הוא הגדול וכדכתיב בעת ההיא יעמוד מיכאל שר הגדול. [י] אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם בו. מ"מ האריך בפרט כל המאורע לאשמועינן צדקת ה' שנתן שכר לאברהם כפי כל פרטי

מעשיו בנמילות חסדיו לאורחים זה שלש פעמים במדבר ובארץ ולעתיד היינו לימות המשיח. ומה שאמר אמר הקב"ה לאברהם כלו' שנתן שכרו (יפ"ת) ובכח"פ פיר' בריש סימן הקדום.

וכמ"ש ריש סימן יו"ד לגדול שבהם אמר ואין ידע אלא שראה אותם שהם חולקים לו כבוד כמ"ש ב"מ פ"ו. ומרומז ג"כ במ"ש ב' פעמים וירא וכנ"ל והמדרש לא פירש אלא הראיה הב' שהם מהוגנים אך הראיה הא' אם הם גדולים לא פירש כי סמך

עצמו על מ"ש ואברהם עורנו עומד לפני ה' עד ששלח את המלאכים לסדום ולא נודע לו מיד. אהל פ"ן. בערוך ערך פלן גורס פלונו של אברהם אבינו ופירש מקום מפולש ואורח ישר. ופירש המוסף ערוך אולם ושער וחצר כלשון יון. דרומילוס. בערוך ערך דרמילוס וז"ל מקום של א"א מפולש היה כו' דורמילוס. פי' רחבה גדולה כלשון יון ע"ש במ"ע. והנה בערך פלן גורס פלוני של א"א וכאן מקום של א"א על שכאן אין הכוונה אלא בעבור תיבת דורמילוס ע"כ מעתיק כפי פירושו. מקום. שהפליגו את דרכם. שנוטים מן הדרך להתקרב אצלי. אך כיון שראה אותם שהפליגו ולא נתקרבו אצלו ועברו על אהלו. ועל שכתוב ב' פעמים מפתח האהל דורש מדה יו"ד שהיה לו שני פתחים. וזהו וירץ לקראתם. שעברו לפניו ועל אהלו וירץ

מפתח הב' ובא לקראתם ובתחלה באו לפניו בפתח הא' וזהו נצבים עליו. ועי' ב"מ דף פ"ו בא"א. י לגדול שבחן אמר. הוא מי שהשנים חולקים לו כבוד וממצעים אותו באמצע. ומ"ש זה מיכאל על שהוא הגדול שבמלאכים כמ"ש והנה מיכאל אחד השרים הראשונים בא לעזרני דניאל י"א י"ג. ועליו כתוב ויעף אלי אחד מן השרפים. עי' שביעות דף ל"ה ב' פלוגתא דתנאי בזה. דמאן דאמר לגדול שבהם סובר שמ"ש אדני הוא חול מלשון אדנות ומ"ד להקב"ה אמר סובר שהוא קדוש ורש"י בחומש אמר שתי הלשונות מב"ר וכאן לא נמצא אלא לשון אחד. אתה אמת יקח נא. עי' שמ"ר פ' כ"ה סי' ה'. במ"ד פ' י"ד סי' ב'. ויק"ר פ' ל"ד סי' ח'. קה"ר פ' שלח לחמך. ושם הגירסא מתוקנת חייך שאני פורע לבניך במדבר ובישוב ולעתיד לבא. וכאן חסר על תיבת יוקח ואיתא

מעשיו בנמילות חסדיו לאורחים זה שלש פעמים במדבר ובארץ ולעתיד היינו לימות המשיח. ומה שאמר אמר הקב"ה לאברהם כלו' שנתן שכרו (יפ"ת) ובכח"פ פיר' בריש סימן הקדום.

רש"י

שכן נאין לדור אלל. י ויאמר אדני אם נא מצאתי חן וגו' תני ר' חיה למלאך הגדול שביניהן זה מיכאל. כדגרסין במסכת שנועות כל שמות האמורים נאברהם קדש חן מזה

מתנות כהונה

הט"ן כפח"מ דלקמן גבי ל"ט דהוה משמע לשון רכיש אלל נקמ"ן ניקוד שם יסידו של עולם ש"מ דלא אמר אלל לאחד מהם לגדול שבתולס חוה מיכאל וכן משמע לי בפירוש רש"י בפרק שנועת העדות אע"פ שנחמס לא פירש ק. אמר הקדוש ברוך הוא בו. עיין זה במדרש קהלת בפסוק שלח לחמך.

פ"ן. פי' הערוך מקומו כלומר אהל. מפולש. פירש"י פתוח משני נדדיו ולפיכך וירא וירץ וגו' חוה שאלח"ל ביתו פתוחה לרווחה הימה ואולי היה ביתו פתוח לרווחה. לר' רוחות העולם כמו שכתוב נאננות דרכי נמן פ"ו עקב עשה איוב את ביתו. דרומילוס. פירש הערוך רחבה גדולה. י לגדול שבחן וכו'. מדלל כפיכ' אדני